

Predica părintelui Vasile Gordon la duminica a VII-a după Rusalii.

Mulțumind Domnului pentru Sfânta Liturghie din această duminică, a 7-a după Rusalii, vă propunem ca în acest an să zăbovim câteva minute asupra Apostolului care s-a citit azi. Prin aceasta nu vrem să neglijăm Evanghelia rânduie, de la Matei, Apostol 9, 27-35, în care, ați auzit, s-a pomenit de vindecarea a doi orbi și a unui mut în Capernaum.

Vrem să arătăm legătura între mesajul Sfântului Apostol Pavel adresat romanilor, dar și nouă, tuturor și una din temele desprinse din Evanghelia de azi, anume importanța și roadele credinței.

Am auzit că Mântuitorul a spus orbilor în timp ce s-a atins de ochii lor: „Fie vouă după credința voastră!”. Ei bine, Sfântul Apostol Pavel va scrie romanilor: „Iar dreptul din credință va fi viu!”, cuvânt preluat din prorocia lui Avacum (2, 4).

Mântuitorul, respectând libertatea fiecăruia, nu vindeca pe nimeni împotriva voinței și a credinței personale, fapt pe care îl remarcăm în multe alte locuri din Evangheliile. Întrucât la Roma credința creștină abia se născuse, fiind în multe privințe amestecată cu elemente păgâne, totodată cu obiceiuri iudaice care nu mai erau necesare, Sfântul Apostol Pavel formulează lămuririle și îndemnul ce se impuneau.

Desigur, ar trebui să citim toată epistola spre o înțelegere deplină a problemelor. Noi ne rezumăm acum doar la pericopa de astăzi, Apostol 15, v. 1-7 și nu vom zăbovi asupra tuturor versetelor, ci a unuia singur, care credem că are o strânsă legătură cu viața noastră de acum: „Datori suntem noi cei tari să purtăm slăbiciunile celor neputincioși...”.

Cine erau cei tari și cine cei neputincioși? Ce se întâmpla la Roma în acea perioadă? Cum aminteam mai sus, creștinii proveniți dintre iudei pretindeau ca cei proveniți dintre păgâni să țină cu strictețe anumite prescripții ale Legii iudaice, fapt care îngreuna mult cultul și viața creștină, iar cei proveniți dintre păgâni erau adesea intoleranți cu iudeo-creștinii care mai erau încă tributari prescripțiilor vechi, în special cu privire la mâncăruri, băuturi și sărbători.

„Cei tari” erau, ne spune pr. prof. Nicolae Petrescu în Explicarea Apostolelor Duminicale, București, 1975, p. 122, creștinii proveniți dintre păgâni, iar „cei neputincioși” iudeo-creștinii în general.

Ei bine, Sfântul Pavel îndeamnă la toleranță și sprijin, pentru ca „fiecare să i se facă plăcut aproapelui la ceea ce este bun spre zidire...”.

Iar la sfârșitul pericopei îndeamnă: „...cu o singură gură să-L slăviți pe Dumnezeu...” și „Primiți-vă unii pe alții, așa cum și Hristos v-a primit pe voi...”. Adică fiți uniți, fiți îngăduitori, toleranți, cu cei care sunt începători în cele ce privesc credința creștină!

Iubiți credincioși,

Vom încerca să vedem acum dacă aceste sfaturi mai sunt azi valabile. Fără îndoială, da. Ne gândim la situația de la noi creată după evenimentele din decembrie '89, când mulți dintre conaționalii noștri, în

special din rândurile tineretului, până atunci creștini doar cu numele, s-au apropiat cu multă râvnă de Sfânta Biserică.

Desigur, nu erau deprinși cu anumite reguli, să le zicem elementare. De aceea, creștinii practicanți, „cei tari” cum i-ar numi Sfântul Apostol Pavel, trebuie să fie foarte înțelegători și îngăduitori, adică toleranți, cu cei care s-au apropiat mai târziu de viața religioasă... .

Am avut din nefericire situații când anumite persoane, în special de genul feminin, au plecat plângând din Sfântul Lăcaș, pentru că un creștin dintre cei „vechi”, așa-zis „tari” au făcut observații tăioase, uneori de-a dreptul jignitoare. În principiu, desigur, credinciosul „vechi” avea dreptate, dar este vorba și de felul cum afirmi această dreptate... .

De unde să știe începătorul că n-are voie să treacă prin fața Sfintelor Uși, sau că trebuie să stea în partea stângă, sau în partea dreaptă etc. etc.? Iată cât de actuale sunt cuvintele Sfântul Apostol Pavel: „Fiecare din noi să i se facă plăcut aproapelui său”.

Dacă știm niște reguli și este bine să le știm, nu trebuie să le afirmăm ostentativ. Același Apostol Pavel spune „Cunoștința îngâmfă, dar dragostea zidește! (I Cor. 8, 1).

Ne amintim și de un proverb care se potrivește foarte bine subiectului nostru: „Trist ajutor e acela care, în timp ce sprijină, vatămă!” (Syrus Publius Lochius, Sentantiae, 719). Iar Ovidius avertizează la rândul-i: „Când vrei să faci un bine cuiva, ai grijă să nu-i pricinuești vreun rău” (Tristia, 1,1,101).

Cel vechi, statornic și tare în credință trebuie să se coboare la înțelegerea celor începători spre a-i urca treptat, spre a-i cuceri, astfel, prin tact și răbdare. Căci spune Sfântul Pavel, din proprie experiență: „Cu cei slabi m-am făcut slab, ca pe cei slabi să-i dobândesc. Tuturor toate m-am făcut, ca, în orice chip să măntuiesc pe unii...” (I Cor. 9, 22).

De aceea Sfântul Apostol Pavel subliniază: „Primiți-vă unii pe alții precum și Hristos v-a primit pe voi”. Cu alte cuvinte, dacă Hristos v-a primit pe voi cei tari, așa cum erați, cu stângăcii, cu fel de fel de lacune în privința normelor cultice, fiți și voi toleranți și îngăduitori cu alții care sunt acum așa cum erați voi odinioară.

Căci zice Sfântul Ioan Gură de Aur: „Nimic nu poate fi mai bun pentru cei mici ca îndelunga răbdare a celor mari” (I Tes., Omilia X-a). Dar și invers: se întâmplă de multe ori ca, în urma unei greșeli pe care o observăm la cineva și atrăgându-i luarea aminte într-un mod respectuos, cu totală buna credință, cel care a greșit să riposteze într-un mod cu totul irreverențios.

Când nu știm ceva, chiar dacă ni se face observație într-un chip mai tăios, noi, ca oameni receptivi și înțelepți trebuie să primim învățătura: va fi spre îndreptarea noastră. Aici se adeverește cuvântul înțeleptului din Vechiul Testament: „Muștră pe cel înțelept și te va iubi” (Pilde, 9, 8).

Și mai hotărât, chiar dacă cineva ne-ar batjocori, ceea ce, trebuie să recunoaștem, se întâmplă extrem de rar în Sfântul Lăcaș, nu trebuie să ripostăm la fel.

În acest sens Sfântul Vasile cel Mare îndeamnă lămurit: „Te-a batjocorit cineva și ți-a spus cuvânt de ocară? Tu să-i răspunzi prin cuvânt bun. Te-a nesocotit și nu te-a luat în seamă? Să te socotești că ești din pământ, din el ești zidit și în el te vei întoarce...”.

Iubiți credincioși,

Am înfățișat, iată, câteva temeuri din Scriptură și din Părinți, pentru îngăduință în manifestările actelor liturgice, din care să primim și noi sfat pentru relațiile de fiecare slujbă, aici, în Sfântul Lăcaș.

În felul acesta se vor putea evita supărările care strică armonia rugăciunii și determină atâtea conflicte personale. Așa cum am insistat și în alte dăți, să nu ne grăbim niciodată să facem observație cuiva, nu numai în Sfântul Lăcaș, ci și în afară. Aceasta pe de o parte. Pe de alta, atunci când o facem să folosim tactul necesar.

În sfârșit, când suntem în situația de a ni se face o observație, justă sau nu, să nu ripostăm necontrolat.

Înainte de a încheia, socotim necesar să amintim că se întâmplă adesea ca unii dintre creștinii practicanți, dintre cei care pretind că știu bine rânduielile, tradițiile etc., să se grăbească a da sfaturi „liturgice” celor începători, dintre cele mai bizare.

Observăm aceasta mai ales pe la înmormântări, parastase, cununii, dar și cu alte prilejuri... .

Creștinul începător este adesea asaltat de astfel de sfaturi greșite, iar cei care le susțin o fac de multe ori într-un mod foarte agresiv și insistent. Acest mod de a sfătui pe cineva duce la o părere deformată despre viața liturgică.

De aceea este bine ca în astfel de cazuri să cerem sfatul preoților, sau să consultăm cărți autorizate... .

Iubiți credincioși,

Încheiem revenind la cuvintele atât de înțelepte ale Sfântul Apostol Pavel: „Datori suntem noi cei tari să purtăm slăbiciunile celor neputincioși....și fiecare dintre noi să i se facă plăcut aproapelui său la ceea ce este de folos spre zidire”. Amin.